

nogen mere isinefaldende statsøkonomisk slet Stat end denne. Det er tilmed givet, at Landboforeningerne her i Landet have tilraade Skattens Afstæffelse, og ligeledes er det givet, at i alle vore velsignede Blade baade af Høire og Venstre har man ikke set en eneste Udtalelse noget Steds i Landet imod det Principrigtige i at hæve denne Stat — der har ikke hævet sig en eneste Stemme derimod. Med disse Ord skal jeg anbefale til Thinget Lovforslagets endelige Vedtagelse.

Da ikke Flere begjærede Ordet, blev Forhandlingen sluttet.

Lovforslaget (se Tillæg C.)

vedtoges enstemmig med 59 Stemmer.

Formanden (Berg): Lovforslaget vil nu blive tilstillet Landstingets Formand med Begjæring om Forelæggelse der i Thinget.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Stempelafgiften af de af Helsingør Kommune for et Laan paa 800,000 Kr. udstedte Obligationer.

(Lovforslaget findes i Tillæg C.)

Lovforslaget fattes under Forhandling.

Ingen begjærede Ordet.

Lovforslagets Overgang til anden Behandling

vedtoges uden Afstemning.

Ændringsforslag til Sagens anden Behandling indkaldtes til førstkommande Mandag Middag Kl. 1.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Dphævelse af Frdg. 14. Oktbr. 1773 om Selveiergaardes Arv paa Bornholm m. v.

(Lovforslaget findes i Tillæg C.)

Lovforslaget fattes under Forhandling.

Blen: Bornholms Amt har jo paa flere Omraader havt sin særegne Lovgivning, havt en Lovgivning, som har været forskjellig fra det øvrige Lands. Vi have saaledes havt vort gamle Militærvæsen, den gamle bornholmske Militz, som blev ophævet ved Hærsloven af 6te Juli 1867, og endnu have vi jo en Rest tilbage deraf i den bornholmske Væbning. Vi have ogsaa en egen Strandingsforordning af 1785, og den har vistnok spillet en stor Rolle i de Tider, da, som et Ordsprog siger, Bornholmerne levede kristeligt og ernærede sig af Brag. Vi have dernæst ogsaa vore gamle Arveregler, som det her foreliggende Lovforslag sigter til at ophæve. Disse eiendommelige Arveregler kunne dog ikke datere deres Fødselsdag den 14de Oktober 1773; man kan maaste sjarere sige, at denne Dag var disse Arvereglers Konfirmationsdag; thi disse Arveregler ere sikkert meget ældre. Jeg tror, at de skrive sig fra Arilds Tid, at de have ubifllet sig hos Besøllningen som ustrene Vedtægter, som man har bøiet sig for og dømt efter. Jeg har søgt at gaa saa langt tilbage efter Rilder som muligt og har i den Anledning gjennemgaaet i Arkivet en hel Del gamle Aktstykker, og det ældste, som jeg har fundet, er en bornholmsk Thingdom affagt den 28de August 1563 ved Bornholms Nørre Herred af 13 bornholmske Thingmænd om en Gaard i Clemensker Sogn. Denne Dom er altsaa nu 323 Aar gammel. Der er dernæst en Kommissionsdom af 5te September 1572 affagt i Ronne af en Kommission, som Frederik den Anden sendte over til Bornholm for at afhjælpe de bornholmske Klager over Retsvæsenet den Gang under Lübeckernes Lovløse Regimente. Kommissionen bestod af Bjørn Raas til Starup, Bjørn Andersen til Stenholt, Søren Marsvin til Dybel og Tønne Barsberg til Hærsted — Kongens Sekretær. Disse Mænd affagde i Forening med Landsdommeren, Jacob Jørgensen i Ronne, en Dom, der fuldkastede den af mig nævnte bornholmske Thingdom. Landsdommeren Stovgaard har allerede, da han var Rektor ved Ronne Latinskole, i 1754 nedskrevet disse bornholmske Arveregler og har senere som Landsdommer i 1771 udgivet en Bæce, hvor han ligeledes har samlet disse Arveregler, og hvori han ogsaa henviser til den af mig omtalte Dom som den ældste. Dernæst skulde disse bornholmske Arveregler være blevne stadfæstede paa en almingelig Herredag 1636. Ligeledes omtales der, at der i Aaret 1745 er blevet folgt en Del bornholmske Gaarde, tilhørende Kronen, og Christian den 6te udfæstede da en Plakat, hvori det hedder, at de Kjøbende skulde have Gaardene med samme Ret efter